

کلید تحول کجاست؟

محمد رضا حشمتی

مایلم پیش از هر سخنی، فرارسیدن دوازدهم اردیبهشت، روز معلم را صمیمانه تبریک بگویم. درباره اهمیت و نقش معلمان در سازندگی و پیشرفت و حل مشکلات اجتماعی بسیار شنیده و می‌شنویم. صاحب‌نظران و کارشناسان آموزش و پرورش همیشه و همه جا برای ارتقای دانش و تکمیل مهارت‌های حرفه‌ای معلمان اولویت ویژه‌ای قائلند.

بی‌تردید، معلمی مانند بسیاری از مشاغل دیگر، حرفه‌ای است که اصول و قوانین مخصوص به خود دارد. اگر این اصول و قوانین همراه با روش‌ها و شیوه‌های مناسب و درخور به علاقه‌مندان این حرفه عرضه گردد، مدارس ما معلمانی شایسته‌تر و لایق‌تر خواهند داشت و فراورده‌های این لیاقت و شایستگی بیشتر، انسان‌های تحصیل کرده‌ای خواهند بود که با اندیشمندی خاص خویش قادرند بار زندگی پرماجرا و سراسر مخاطره خود را به دوش بکشند و از خطاها و بی‌تفاوتی‌ها نیز دور بمانند.

باری، مدتی است که در فضای آموزش و پرورش مدام از «تحول» صحبت می‌شود، ولی واقعیت مطلب این است که واحد اصلی تحول یعنی مدرسه و معلم در اولویت‌های اولی قرار نمی‌گیرد؛ چون اگر بخواهیم همه جانبه به مسیر تحول بنگریم، برنامه‌ها باید به شکلی باشد که در مدرسه و بین معلمان نیز شاهد تحول باشیم.

مدرسه یا محیط کار معلمان احتیاج به تغییرات جدی دارد. به نظر می‌رسد برای این تغییر جدی نیاز است که با ادبیات تحول و تغییر آشنا باشیم؛ اما نه کلیاتی که فقط در سخنرانی‌ها و همایش‌ها برای عده خاصی مطرح می‌شود؛ چرا که ما معلمان در فضایی غیرشفاف نمی‌توانیم با این ادبیات ارتباط شناختی، عاطفی و انگیزشی برقرار کنیم.

از تجارب گذشتگان چنین آموخته‌ایم که انجام چنین وظیفه بزرگی تمهیدات بسیار قوی و فوق‌العاده‌ای لازم دارد؛ البته این اقدام باید با صبر و حوصله و برنامه‌ریزی مدبرانه‌ای که از هرگونه شتابزدگی دور باشد صورت پذیرد و در آغاز با آزمایش و تجربه در سطحی کوچک - مانند یک یا دو استان که آمادگی‌های مطلوب‌تری دارند - تحول آغاز گردد.

و اما همکاران محترم! به نظر شما برای این که ما معلمان تحول را خوب درک کنیم، نیازمند آگاهی از چه موضوعاتی هستیم؟ مجله رشد آموزش راهنمایی تحصیلی در نظر دارد برای فهم بهتر تحول در آموزش و پرورش، پس از گردآوری سؤالات، پیشنهادهای و انتقادات شما، سلسله مطالبی را برای آشنایی بیشتر با مفاهیم و مسائل اجرایی تحول در آموزش و پرورش آماده سازد. با طرح سؤالات و ابهامات خود ما را در غنی‌سازی هر چه بیشتر این مطالب کاربردی یاری کنید.